

A Legfelsőbb Bíróság mint felülvizsgálati bíróság dr. Farkas Sándor ügyvéd által képviselt **felperesnek alperes** ellen **tisztességtelen piaci magatartás megállapítása** iránt a Fővárosi Bíróság előtt 15.G.41.199/2008. szám alatt indult és másodfokon a Fővárosi Ítéltábla 14.Gf.40.555/2009/6. számú ítéletével befejezett perében az említett jogerős ítélet ellen a felperes által benyújtott felülvizsgálati kérelem folytán - tárgyaláson kívül - meghozta a következő

í t é l e t e t :

A Legfelsőbb Bíróság mint felülvizsgálati bíróság a Fővárosi Ítéltábla 14.Gf.40.555/2009/6. számú ítéletét hatályában fenntartja.

Kötelezi a felperest, hogy fizessen meg az alperesnek 15 nap alatt 10.000 (Tízezer) Ft felülvizsgálati eljárási perköltséget, valamint az Államnak külön felhívás alapján 2.500.000 (Kettőmillió-ötszázezer) Ft le nem rótt felülvizsgálati eljárási illetéket.

Ez ellen az ítélet ellen további jogorvoslatnak nincs helye.

I n d o k o l á s :

A megállapított tényállás szerint az alperes jogelődje (a továbbiakban: alperes) 2006. januárjában pályázatot írt ki az útvonalon helyközi autóbusszal végzett menetrend szerinti személyszállításra. A pályázatok benyújtásának határidejét 2006. április 3-ának 10 órájában, az eredményhirdetés időpontját 2006. április 25-ében határozta meg. A pályázati kiírás II/1/2. pont e) alpontja szerint az ajánlattevő egyebek mellett akkor minősül alkalmasnak, ha „a gazdálkodó szervezetnél a 2003-2005. években az autóbusszos személyszállítási, vagy azzal összefüggésben álló tevékenység körében nem volt saját hibából eredő halálos kimenetelű, vagy súlyos személyi sérüléssel járó baleset”. Ugyanez az alkalmassági feltétel szerepelt az alperes öt másik közlekedési vonalra vonatkozó pályázati kiírásában is és miután az egyik ilyen

pályázaton részt venni kívánó V. Rt. a fentebb idézett alkalmassági feltétel értelmezésével kapcsolatban 2006. március 2-án a pályázat kiírójához kérdést intézett, az alperes 2006. március 9-én kelt levelében a pályázati anyagokat megvásárló valamennyi személlyel közölte, hogy „a súlyos személyi sérüléssel járó baleset fogalma alatt a Büntető Törvénykönyvről szóló 1978. évi IV. törvény 187. §-a /2/ bekezdésének hatálya alá tartozó maradandó fogyatékossgot, súlyos egészségromlást, vagy tömegszerencsétlenséget okozó eseményt érti, amennyiben az elkövetőt a bíróság - jogerős ítélettel - letöltendő szabadságvesztésre ítélte”.

2006. április 3-ának 10 órájáig négy pályázó, köztük a H. Konzorcium, (továbbiakban: konzorcium) - melynek egyik tagja a felperes volt és a T. Zrt. nyújtott be pályázatot. Az alperes 2006. április 25-én a pályázatot eredményesnek minősítette azzal, hogy holtverseny alakult ki az azonos pontszámot elért konzorcium és a T. Zrt. között. A Bíráló Bizottság javasolta, hogy a nyertes személyéről sorsolás döntsön, melyet a konzorcium elfogadott, a T. Zrt. azonban a válaszára kért határidőn belül - 2006. április 27-én - közölte, hogy ehhez nem járul hozzá, ezért a Bíráló Bizottság még ezen a napon eredménytelennek nyilvánította a pályázatot. Ezt követően az ellátásért felelős szakminiszter a 2004. évi XXXIII. törvény 8. § /2/ bekezdése alapján egy éves időtartamra a T. Zrt-t bízta meg - pályázat nélkül - a szolgáltatás ellátásával.

A felperes keresetében kérte annak megállapítását, hogy az alperes magatartásával megsértette az 1996. évi LVII. törvény (Tpvt.) 7. §-ában és a 2004. évi XXXIII. törvény 6. § /1/ bekezdésében foglaltakat. Ezt a kereseti kérelmét arra alapította, hogy az alperes jogellenesen módosította a kiírási feltételek II.1.2 pont e) alpontját és a T. Zrt-t jogellenesen nem zárta ki a pályázatból; a 7 db Euro-4 minősítésű buszt üzemeltetni kívánó felperest az értékelés során nem részesítette többletpontokban; pályázatában nem szólt a holtverseny esetére vonatkozó eljárásról és az előbb eredményesnek minősített pályázatot utóbb eredménytelennek minősítette. További keresetében kérte, hogy a bíróság kötelezze az alperest 375.871.000 Ft és járulékai kártérítés címén való megfizetésére a felperes javára.

Az elsőfokú bíróság a felperes keresetét elutasította.

Az ítélet szerint, mivel a „súlyos személyi sérüléssel járó baleset” terminológiaként nem létezik és annak értelmezése bizonyítottan nem volt egyértelmű, az alperes jogosult volt arra, hogy alapos, több szakértő közreműködése mellett lefolytatott vizsgálat alapján nyilatkozatban értelmezze a vitatott alkalmassági feltételt. Az alperes célja nem a feltételek módosítása, hanem az eredeti szándék fenntartása volt. Figyelemmel arra, hogy az értelmező nyilatkozatot az alperes a pályázat benyújtási határidejének lejártá előtt tette meg és azt kézbesítette a

pályázati anyagot megvásárló valamennyi személy részére, az alperes nem sértette meg a versenyeztetés tisztaságát, mert minden pályázót egyenlő feltételekkel versenyeztetett.

Az elsőfokú bíróság szerint alaptalanul sérelmezte a kereset a felperesi pályázat pontozását és a pályázat eredménytelenné nyilvánítását is, az pedig nem érinti az alperes versenyjogi felelősségét, hogy a 2004. évi XXXIII. törvény 8. § /2/ bekezdése alkalmazása mellett a T. Zrt. részére megbízást adott.

A felperes fellebbezése alapján eljáró Ítéltábla helyes indokai alapján hagyta helyben az első fokú ítéletet annak hangsúlyozása mellett, hogy az elsőfokú bíróság a bizonyítékok okszerű mérlegelése mellett, megalapozottan jutott arra a következtetésre, hogy jogszabálysértő magatartást az alperes nem tanúsított.

A felperes felülvizsgálati kérelmében a jogerős ítélet hatályon kívül helyezését és a keresetének helytadó új határozat meghozatalát kérte. Másodlagosan közbenső ítélettel kérte annak megállapítását, hogy az alperes kártérítési felelőssége a Tptv. 7. §-a alapján fennáll. Felülvizsgálati kérelmét az alábbiakkal indokolta:

Az eljáró bíróságok megsértették a Pp. 206. § /1/ bekezdésében és 221. § /1/ és /2/ bekezdésében írtakat azzal, hogy lényeges tények figyelembevételét elmulasztották, illetve egyes bizonyítékokat kirívóan okszerűtlenül, logikátlanul értékelték.

Az alperes valótlanul és rosszhiszeműen állította a 2007. május 23-i tárgyaláson, hogy a T. Zrt. akkor is alkalmas pályázónak minősült volna, ha az alperes nem teszi meg 2006. március 9-i értelmező nyilatkozatát. A T. Zrt.-nek ugyanis volt 2003. és 2005. között tömegszerencsétlenséget eredményező közlekedési balesete, ez pedig azt bizonyítja, hogy ha az alperes jogellenes módon nem módosítja pályázati kiírását, akkor a T. Zrt. nem maradhatott volna versenyben. A T. Zrt. csak azért vehetett részt a pályázaton, mert az alperes utóbb feltételként jelölte meg a „jogerős, letöltendő szabadságvesztés kiszabását is”. E tények értékelését elmulasztották az eljáró bíróságok.

Tévesen értelmezték a bíróságok az alperes javára dr. Sz. M. tanú vallomásának tartalmát, aki a „súlyos baleset” kifejezés értelmezéséről beszélt, holott a pályázati kiírás az értelmezésre egyébként nem szoruló „súlyos személyi sérüléssel járó baleset” szövegrészt tartalmazta. Helytelenül értékelték dr. L. K. tanúvallomását, aki állította, hogy az alperes megváltoztatta az alkalmas pályázók számát, körét. Figyelmen kívül hagyták, hogy a pályázati feltételek módosítására a pályázati kiírás nem adott lehetőséget, az értelmezésnek nem minősülő magyarázatot pedig az alperes egy másik pályázat kapcsán adta ki és az ellen a felperes tiltakozott. Kirívóan okszerűtlenül értékelték törvényesnek az eljáró bíróságok, hogy az alperes mindazon személyeknek megküldte az „értelmező nyilatkozatot”, akik a pályázati kiírásokat

megvásárolták. A logikus következtetés az lett volna, hogy mivel a potenciális pályázók személyének ismeretében változtatta meg az alperes a pályázati kiírást, magatartása jogellenes volt.

Tévesen állapította meg a jogerős ítélet, hogy az alperes nem tanúsított tisztességtelen piaci magatartást. Nem volt jogosult az alperes az egyértelműen megfogalmazott alkalmassági feltételek tekintetében a pályázati kiírás módosítására. Az alperes jogellenes magatartása következtében maradhatott versenyben az eredeti kiírásnak nem megfelelő T. Zrt., tehát az alperes magatartása sértette a Tpv. 7. §-ában írtakat. E jogszabályhelybe ütközött az Euro-4 minősítésű autóbusszokkal való pályázás figyelmen kívül hagyása, továbbá a „pályázati eljárás lezárása és a T. Zrt. pályázat nélküli megbízása is”.

Tévesen hagyták figyelmen kívül az eljárt bíróságok, hogy az alperes eljárása sértette a 2004. évi XXXIII. törvény 6. § /1/ bekezdését a Ptk. 211. § /1/ bekezdését és a Ptk. 4. § /1/ bekezdését is.

Az alperes érdemi ellenkérelmében a jogerős ítélet hatályában való fenntartását kérte.

A Legfelsőbb Bíróság a jogerős ítéletet a felülvizsgálati kérelem keretei között vizsgálta, vizsgálhatta felül és arra a megállapításra jutott, hogy a jogerős ítélet a felülvizsgálati kérelemben megjelölt okokból nem jogszabálysértő.

A perben eldöntendő egyik kérdés az volt, hogy az alperes a pályáztatás tisztaságát megsértette-e akkor, amikor a pályázati kiírásban szereplő egyik alkalmassági feltételt még a pályázat benyújtására nyitva álló határidő alatt értelmezte és arról mindazokat, akik addig, illetve azt követően a pályázati kiírást átvették, értesítette.

A felperes ezzel összefüggésben állította, hogy az alperes megsértette a pályáztatás tisztaságát, így a Tpv. 7. §-át, illetve a 2004. évi XXXIII. törvény 6. §-ának /1/ bekezdését, - mely előírja, hogy autóbusszal végzett menetrend szerinti szolgáltatással kapcsolatos szolgáltató kiválasztása során a pályázat nyilvánosan, a verseny tisztaságát és értékelhetőségét bárki számára biztosító módon zajlik, - mivel a pályázati kiírás után tett nyilatkozatának az volt a célja, hogy olyan pályázó, így a T. Zrt. is pályázhasson, mely cég az eredeti pályázati kiírásnak nem felelt meg.

A Legfelsőbb Bíróság egyetértett a perben eljárt bíróságokkal, hogy ezt a felperesnek nem sikerült bizonyítania.

A Legfelsőbb Bíróság szerint is értelmezési nehézségeket vetett fel a pályázati kiírás II.1.2 pont e) alpontjának megfogalmazása, mert a „súlyos személyi sérüléssel járó baleset” túl tág fogalom ahhoz,

hogy annak tartalmát az érintettek azonos módon értelmezzék, amit az is igazol, hogy egy másik pályázat során ennek értelmezését kérte egy pályázó az alperestől. Könnyű belátni, hogy egy személyi sérülés számtalan ok miatt (hosszú gyógyulási időtartam, maradandó egészségkárosodás, stb.) súlyosnak minősülhet. Tény, hogy az eredeti pályázati kiírás az értelmezéshez támpontot nem adott, ugyanakkor az esélyegyenlőség elvének érvényesülése érdekében indokolt volt annak biztosítása, hogy a pályázni kívánók és a bíráló bizottság tagjai is ugyanolyan zsinórmérték alapján döntsék el, hogy mi minősül súlyos személyi sérüléssel járó balesetnek. Az alperes ezt felismerte és úgy döntött, hogy nyilatkozatban értelmezi, mit ért a súlyos személyi sérüléssel járó baleset alatt. Nem vitatható, hogy ezzel az értelmezéssel az alperes pontosította a pályázati kiírás II/1.2 pont e) pontjában írtakat, különös figyelemmel arra, hogy nyilatkozata nemcsak annak kimondását jelentette, hogy a súlyos személyi sérüléssel járó baleset alatt maradandó fogyatékossgot, súlyos egészségromlást, vagy tömegszerencsétlenséget okozó eseményt ért, hanem szűkítő feltételként beépítette a letöltendő szabadságvesztés jogerős ítélettel való kiszabását is. Az alperes saját előadása szerint ezzel nemcsak az értékelés alá eső baleset kizárásra okot adó súlyos voltát akarta alátámasztani, hanem azt is biztosítani kívánta, hogy a saját hiba fennállása - letöltendő szabadságvesztés kiszabásának kimondásával - egyértelműen megállapítható legyen. A Legfelsőbb Bíróság egyetért a perben eljáró bíróságokkal abban, hogy az értelmezésre szükség volt. A nyilatkozat megfogalmazásával az alperes csak egyértelművé tette, hogy mit ért saját hibából eredő súlyos személyi sérüléssel járó baleset alatt, és érdemét illetően nem módosította az alkalmassági feltételeket.

Semmilyen adat nem merült fel arra nézve, hogy a T. Zrt. által okozott balesetről az alperesnek már 2006. március 9-én is tudomása lett volna. Abból pedig, hogy az alperes a nyilatkozat kiadásakor tudott arról, hogy a T. Zrt. is megvásárolta a pályázati anyagot, sem az nem következik, hogy tudnia kellett a T. Zrt. 2003. július havi balesetéről, sem az, hogy erre figyelemmel adta volna ki az értelmező nyilatkozatot. Így tehát nem állapítható meg a rendelkezésre álló adatok alapján, hogy az alperes célja, szándéka a nyilatkozat megtételével a pályázat tisztaságának megsértése lett volna.

A felperes 2006. április 27-én kelt levelében közölte az alperessel, hogy a 2006. március 9-i nyilatkozat figyelembe vétele mellett is indokolt a T. Zrt-nek a versenyből való kizárása, mert 2003. júliusában egyik gépjárművével tömeges balesetet okozott. A perben tisztázást nyert, hogy a 2003. július hóban történt baleset során haláleset nem történt, szabadságvesztés kiszabására nem került sor, és ugyan a Megyei Rendőrkapitányság 2007. október 20-án előterjesztett tájékoztatása szerint három fő „súlyos”

sérülést szenvedett, nincs adat arra vonatkozóan, hogy ez a kifejezés pontosan mit takart, így pl. csak 8 napon túl gyógyuló sérülések, vagy esetleg maradandó fogyatékossgot is eredményező sérülések történtek. Mivel a pályázati kiírásban nem volt pontosan meghatározva, hogy mit kell érteni a „saját hibából eredő”, illetve a „súlyos sérülés” kifejezések alatt, az alperesnek a 2007. május 23-án tett nyilatkozata rosszhiszemű, vagy valótlan nyilatkozatnak nem tekinthető.

A felülvizsgálati eljárásban nincs helye felülmérlegelésnek, a bizonyítékok ismételt egybevetésének és értékelésének, a felülvizsgálati kérelem a bizonyítékok szabad mérlegelését nem támadhatja. A felülvizsgálati eljárás keretében a bíróság mérlegelési körébe tartozó kérdés csak akkor vizsgálható, ha a jogerős ítélet a bizonyítékokat iratellenesen, kirívóan okszerűtlenül, a logika szabályaival ellentétesen értékelte. Jelen esetben erre azonban nem került sor. Az eljáró bíróságok a felülvizsgálati kérelemben hivatkozott tanúk vallomását helyesen vették figyelembe, ezzel kapcsolatban kiemeli a Legfelsőbb Bíróság, hogy dr. L. K. - a Bíráló Bizottság egyik tagja - tanúvallomásában a 2006. március 9-i nyilatkozatot nem módosításnak, hanem pontosításnak, értelmezésnek minősítette. A felülvizsgálati kérelem egyetlen olyan tényre, körülményre sem hivatkozott, amely alátámasztotta volna a bizonyítékok kirívóan okszerűtlen, nyilvánvalóan logikátlan értékelését.

Az eljárás tárgyát képezte a pályázat pontozása, illetve a pályázat lezárása is.

Az elsőfokú bíróság részletes indoklását adta annak, hogy a felperes alaptalanul sérelmezte keresetében pályázatának pontozását, továbbá az alperes eljárását a pályázat lezárásakor. A felülvizsgálati kérelem még kísérletet sem tett annak megfogalmazására, hogy ez az álláspont, illetve indoklás mely okból jogszabálysértő, a felperes csak korábbi nyilatkozataira utalt. Mivel a Legfelsőbb Bíróság a perben eljáró bíróságok jogi álláspontját osztotta, az indokokat - a felpereshez hasonlóan - megismételni nem kívánja, ideértve a Ptk. 211. § /1/ bekezdésével kapcsolatos álláspontot is. A perben nem volt megállapítható, hogy az alperes a Ptk. 4. § /1/ bekezdésében foglaltakat megsértette volna akár a pályáztatás, akár a pályázat elbírálása során.

Mindezekre tekintettel a Legfelsőbb Bíróság álláspontja szerint a jogerős ítélet nem ütközött a felülvizsgálati kérelemben megjelölt anyagi és eljárási jogszabályok rendelkezéseibe, ezért a Pp. 275. § /3/ bekezdése alapján a jogerős ítéletet hatályában fenntartotta.

Az eredménytelen felülvizsgálati kérelmet benyújtó felperes köteles megfizetni az alperesnek a felülvizsgálati eljárás során felmerült ÁFA-val növelt összegű, de mérsékelt mértékű felülvizsgálati perköltségét, továbbá köteles megfizetni az Állam javára az

illetékfeljegyzési joga folytán le nem rótt felülvizsgálati
eljárási illetéket. A perköltségekről szóló döntés a Pp. 270. § /1/
bekezdésén, 78. § /1/ bekezdésén, a 32/2003./VIII.22./ IM rendelet
3. § /5/ és /6/ bekezdésén, továbbá a 6/1986./VI.26./ IM rendelet
13. § /2/ bekezdésén alapul.

Budapest, 2010. október 26.

.Vezekényi Ursula sk.a tanács elnöke

.Lőrincz Györgyné sk.előadó-bíró

Gyöngyösiné dr.Gyügyei Klára sk.bíró